

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

31.01.2020

Atzinums Nr. 4-03/2

Par Lokālplānojuma nekustamā īpašuma “Strauti”, Bērzaunes pagastā, Madonas novadā, zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 7046 009 0007, daļā, kas groza Madonas novada teritorijas plānojumu, Vides pārskatu

Madonas novada pašvaldība 2019. gada 20. decembrī Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs) ir iesniegusi stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – SIVN) vides pārskatu (turpmāk – Vides pārskats), kas sagatavots par lokālplānojumu nekustamā īpašuma “*Strauti*”, Bērzaunes pagastā, Madonas novadā, zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 7046 009 0007 daļai (turpmāk – Lokālplānojums). SIVN veica un Vides pārskatu sagatavoja SIA “55M” (turpmāk – Izstrādātāja).

Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Novērtējuma likums) 23. pieci prim panta sestā daļa noteic, ka Birojs sniedz atzinumu par vides pārskatu, ņemot vērā vides pārskata atbilstību normatīvo aktu prasībām un izraudzītā risinājuma pamatojumu, kā arī nosaka termiņus, kādos izstrādātājs pēc plānošanas dokumenta apstiprināšanas iesniedz kompetentajai institūcijai ziņojumu par plānošanas dokumenta īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, arī vides pārskatā neparedzētu ietekmi. Turpat noteikts, ka gadījumā, ja izraudzītais risinājums nav pietiekami pamatots, Birojs atzinumā norāda iebildumus, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumenta apstiprināšanu.

Šis Biroja atzinums par Vides pārskata projektu sagatavots atbilstoši Novērtējuma likuma 23. pieci prim panta sestās daļas prasībām, vērtējot izraudzītā risinājuma pamatojumu un tā ietekmes uz cilvēku veselību un vidi būtiskumu, un tajā ietverti iebildumi, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumenta apstiprināšanu.

I. Vides pārskatā ietvertā informācija un izraudzītā risinājuma pamatojums:

Lokālplānojuma Vides pārskats atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr.157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” IV nodaļas “*Vides pārskatā iekļaujamā informācija*” (turpmāk Noteikumi – Nr.157) 8. punktā noteiktajam ietver šādu informāciju:

1. Lokālplānojuma galvenie mērķi un risinājumi.

1.1. Vides pārskatā ietverta informācija par Lokālplānojuma un tā ietekmes novērtēšanas mērķiem, ar plānošanas dokumenta īstenošanu saistītajiem jaunajiem risinājumiem, kā arī vides problēmām un ietekmes aspektiem, kas ar šādu risinājumu īstenošanu varētu būt saistīti.

- 1.2. SIVN procedūra Lokālplānojuma izstrādei tika piemērota ar Biroja 2019. gada 1. oktobra lēmumu Nr.4-02/51, jo ar Lokālplānojumu paredzēts grozīt Madonas novada teritorijas plānojumā 2013. – 2025. gadam (turpmāk – Teritorijas plānojums) noteikto plānoto (atļauto) izmantošanu 1,26 ha platībā no funkcionālās zonas *Lauku zeme (L)* (funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu lauksaimniecības zemes kā resursa racionālu un daudzveidīgu izmantošanu visu veidu lauksaimnieciskajai darbībai un ar to saistītajiem pakalpojumiem) uz *Rūpnieciskās apbūves teritoriju (R)* (funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu rūpniecības uzņēmumu darbībai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju, inženiertehnisko apgādi un transporta infrastruktūru). Ar Lokālplānojuma izstrādi pēc būtības paredzēts paplašināt Lokālplānojuma teritorijai blakus esošās *Rūpnieciskās apbūves teritorijas (R)* platību, lai nodrošinātu tajā esošās ražotnes attīstību (paplašinātu industriālo teritoriju Sauleskalnā). Lēmums par SIVN nepieciešamību tika pieņemts saistībā ar iespējamu papildus slodzi uz apkārtnes teritoriju, galvenokārt Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) “*Vestiena*” (turpmāk – Natura 2000 teritorija “*Vestiena*”).
- 1.3. Lokālplānojums pēc savas būtības aizstāj Teritorijas plānojumu attiecīgajai novada teritorijas daļai, un kā būtiskākās ar Lokālplānojuma īstenošanu paredzētās izmaiņas teritoriju izmantošanai un attīstībai ir konstatējamas sekojošas:
- 1.3.1. Teritorijas plānojumā funkcionālo zonējumu *Lauku zemes (L)* uz *Rūpnieciskās apbūves teritoriju (R)* paredzēts mainīt 1,26 ha platībā, kā rezultātā *Rūpnieciskās apbūves teritorijas (R)* platība šajā novada daļā būs 7,2 ha. Veicot pārbūvi esošajām būvēm/vai būvējot jaunas, –apbūvei paredzēts izmantot ~ 4 ha, bet atklātās uzglabāšanas laukuma izveidei ~ 3,2 ha.
- 1.3.2. Lokālplānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos (turpmāk – TIAN) iecerēts detalizēt un papildināt Teritorijas plānojumā noteiktās prasības Lokālplānojuma teritorijas turpmākai izmantošanai, tostarp inženiertehniskās apgādes tīkliem un objektiem: “*rūpnieciskās ražošanas un sadzīves notekūdeņus pieslēgt Sauleskalna ciema centralizētajai kanalizācijas sistēmai to tālākai attīrīšanai ciema notekūdeņu attīrīšanas iekārtās*”, kā arī “*nepieļaut neattīrītu lietus un sniega kušanas ūdeņu nokļūšanu teritorijā esošajā ūdens notekgrāvī un blakus esošos īpašumos*”. Kā teritorijas galvenais izmantošanas veids tiek noteikts:
- 1.3.2.1. Energoapgādes uzņēmumu apbūve (14006);
 - 1.3.2.2. Noliktavu apbūve (14004);
 - 1.3.2.3. Transporta apkalpojošā infrastruktūra (14003);
 - 1.3.2.4. Transporta lineārā infrastruktūra (14002);
 - 1.3.2.5. Inženiertehniskā infrastruktūra (14001);
 - 1.3.2.6. Atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve (13005);
 - 1.3.2.7. Lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve (13003);
 - 1.3.2.8. Smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve (13002);
 - 1.3.2.9. Vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve (13001).
- 1.3.3. Kā teritorijas papildizmantotais veids tiek noteikts: Aizsardzības un drošības iestāžu apbūve (12006), Tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu apbūve (12002) un Biroju ēku apbūve (12001).
- 1.3.4. *Rūpnieciskās apbūves teritorijas (R)* minimālā jaunizveidojamā zemes gabala platība ir noteikta 1200m², apbūves intensitāte - 120%, maksimālais apbūves augstums – 16 m (izņemot tehnoloģiskā procesa nodrošināšanai nepieciešamām konstrukcijām), atļautais stāvu skaits – līdz 4 m un brīvās zaļās teritorijas rādītājs – 15 .

- 1.3.5. TIAN papildus tiek noteikta teritorijas plānojuma īstenošanas kārtība: *“lai uzsāktu meža zemes atmežošanas procesu, Meža valsts reģistrā jābūt reģistrētai spēkā esošai meža inventarizācijai, kas veikta atbilstoši normatīvajiem aktiem par meža inventarizāciju Meža valsts reģistra informācijas apriti”*.

1.4. Saistībā ar plānotajiem attīstības virzieniem un mērķiem Birojs konstatē:

- 1.4.1. Lokālpilānojuma dokumentācijā norādīts, ka, lai sekmētu rūpnieciskās apbūves teritoriju attīstību atbilstoši Madonas novada pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2013.-2038. gadam noteiktajiem mērķiem, paredzēts paplašināt industriālo zonu pie esošajām rūpnieciskās apbūves teritorijām Bērzaunes pagasta Sauleskalna ciemā. Birojs secina, ka faktiski Lokālpilānojuma izstrāde saistīta ar Madonas novada pašvaldības investīciju projekta *“Industriālās zonas, biznesa attīstības centra un uzņēmējdarbības infrastruktūras izveide Madonas novadā”* (turpmāk – Projekts) īstenošanu, kura finansēšana paredzēta no Eiropas Savienības fondu līdzekļiem investīciju plāna specifiskā atbalsta mērķa 5.6.2. *“Teritorijas revitalizācija, reģenerējot degradētās teritorijas atbilstoši pašvaldību integrētajām attīstības programmām”* ietvaros. No Vides pārskata izriet, ka Projekta ietvaros paredzēts veikt aktivitātes gan Madonas ciemā, gan Madonas novada Bērzaunes pagastā, iekļaujot Projekta ieviešanas teritorijā arī Lokālpilānojuma teritoriju (1,26 ha platībā), kas atrodas ārpus Teritorijas plānojumā pašlaik noteiktajām Sauleskalna ciema robežām.
- 1.4.2. Nekustamā īpašuma *“Strauti”* (turpmāk – Īpašums), kura zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 7046 009 0007 daļai tiek izstrādāts Lokālpilānojums, kopējā platība ir 31,06 ha un tas daļēji atrodas Sauleskalna ciema robežās, kur jau ir rūpnieciskās apbūves objekti. No Vides pārskata un Lokālpilānojuma dokumentācijas Birojs secina, ka pēc Lokālpilānojuma izstrādes un esošo ražošanas teritoriju paplašināšanas līdz 7,2 ha, izmaiņas ir paredzētas arī Sauleskalna ciema daļā, kur ir esošais funkcionālais zonējums *Rūpnieciskās apbūves teritorijas (R)*. Plānots nojaukt daļu no esošajām ēkām un izveidot vienotu industriālo teritoriju ar vairākām ēkām un uzglabāšanas laukumu. Līdz ar to – Lokālpilānojuma izstrāde un tā ietekmes vērtēšana ir saistīta arī ar attīstību teritorijās ārpus tā robežām, jo Lokālpilānojuma izstrāde paredz priekšnoteikumus (ir nepieciešama) paredzēto darbību īstenošanai arī blakus esošajās teritorijās.
- 1.4.3. No Vides pārskata un Lokālpilānojuma dokumentācijas var secināt, ka industriālās zonas daļā, kas ietilpst Lokālpilānojuma teritorijā, paredzēts izveidot uzglabāšanas laukumu, attiecīgi Lokālpilānojuma īstenošanas iespējamās ietekmes uz vidi vērtējums Vides pārskatā veikts, vairāk koncentrējoties uz izmaiņām vidē, ko radītu laukuma izveide un ekspluatācija (citi attīstības varianti vērtēti ļoti vispārēji). Šāda pieeja, ņemot vērā Lokālpilānojuma TIAN, nav pamatota, jo tie pašreizējā redakcijā nosaka ļoti plašu teritorijas izmantošanas veidu spektru. Kā izriet no Lokālpilānojuma TIAN, tajā kā atļautos (galvenos) izmantošanas veidus plānots noteikt gan atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūvi, gan smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūvi, vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūvi u.c. teritorijas izmantošanas veidus. Atbilstoši Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr.240 *“Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi”* (turpmāk – Noteikumi Nr. 240) 3. pielikuma 13. punktam smagā rūpniecība ir metālapstrādes un mašīnbūves, derīgo izrakteņu pārstrādes (ārpus derīgo izrakteņu ieguves vietām), gumijas rūpniecības, ādas, koksnes pārstrādes un celulozes ražošanas, būvmateriālu un sanitārtehnisko iekārtu ražošanas, kā arī ķīmiskās rūpniecības uzņēmumu, atkritumu pārstrādes uzņēmumu (ārpus atkritumu apglabāšanas poligoniem) un līdzīgu uzņēmumu, tai skaitā uzņēmumu, kuru darbība var radīt būtisku piesārņojumu, apbūve un infrastruktūra. Vides pārskata 9. lpp.

iekļauts vispārējs vērtējums par ietekmju veidiem, ko vispār varētu radīt industriāla un ražošanas tipa apbūve, tomēr Vides pārskats nesatur argumentētu vērtējumu tam, vai Lokālplānojuma teritorija, jo īpaši ņemot vērā tās atrašanās vietu Natura 2000 teritorijā, varētu būtu uzskatāma par piemērotu smagās rūpniecības īstenošanai. Salīdzināmu secinājumu iespējams izdarīt arī saistībā ar citiem TIAN ietvertajiem izmantošanas veidiem, piemēram, atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūvi, kas atbilstoši Noteikumu Nr. 240 3. pielikuma 13. punktam ir atkritumu (tai skaitā sadzīves, ražošanas un bīstamo atkritumu) savākšanas, pārkraušanas, šķirošanas, uzglabāšanas, reģenerācijas un apglabāšanas vietu apbūve. Birojs ieskatā Lokālplānojuma TIAN būtu pamats pārskatīt un mainīt, vai arī Vides pārskatā jāveic pilnveidojumi, jo pilnvērtīgi ietekmes uz vidi novērtējums, jo īpaši Natura 2000 teritorijas kontekstā, pamatojot šādu izmantošanas veidu pamatotību, nepieciešamību un pieļaujamību, lielākajai daļai no TIAN noteiktajiem izmantošanas veidiem Vides pārskatā nav veikts.

- 1.4.4. Saskaņā ar Novērtējuma likuma 1. panta 7. punktu un Noteikumu Nr.157 8.7.punktu Vides pārskatā identificē, apraksta un izvērtē plānošanas dokumenta un iespējamo alternatīvu ietekmi uz vidi, ņemot vērā Lokālplānojuma izstrādes mērķus un teritoriju, kura varētu tikt ietekmēta. Dažādu risinājumu novērtēšanas mērķis ir izvēlēties un pamatot piemērotāko risinājumu. Vērtējot, kā šī prasība Vides pārskatā izpildīta, Birojs secina, ka Vides pārskatā pēc būtības tiek apskatīta “*nulles*” alternatīva (Lokālplānojuma neīstenošana) un Lokālplānojuma īstenošana. Tā saucamās “*nulles*” alternatīvas ietvaros apskatītas divas situācijas, – kad pie pastāvošā Teritorijas plānojuma regulējuma teritorijā netiek veikta nekāda attīstība vai tiek attīstīta saimnieciskā darbība atbilstoši kādai no funkcionālajā zonā *Lauku zeme (L)* atļautajiem izmantošanas veidiem (piemēram, lopkopības fermas, lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumi, kokapstrādes uzņēmumi, autoserviss, DUS, derīgo izrakteņu ieguve). Vides pārskatā norādīts, ka, īstenojot scenāriju ar funkcionālās zonas *Lauku zeme (L)* attīstību, iespējamās darbības varētu radīt būtisku negatīvu ietekmi uz atsevišķiem vides faktoriem un iedzīvotāju dzīves kvalitāti. Biroja vērtējumā šāds alternatīvu izvērtējums, kad netiek izstrādāts/apstiprināts Lokālplānojuma teritorijas attīstības plānošanas dokuments un tiek saglabāts Teritorijas plānojumā noteiktais funkcionālais zonējums, pēc būtības drīzāk atbilst Noteikumu Nr.157 8.3.punkta prasībai novērtēt esošo vides stāvokli un tā attīstību, ja plānošanas dokuments netiek īstenots, nevis plānošanas dokumenta alternatīvas novērtējums, kādu paredz Novērtējuma likuma 1. panta septītais punkts. Turklāt arī ietekmju salīdzinājums apskatītajiem alternatīvu scenārijiem netiek atspoguļots objektīvi, jo arī Lokālplānojuma TIAN projektā noteiktajiem plaša spektra izmantošanas veidiem (iespējamām darbībām) var būt negatīva, turklāt daudz nozīmīgāka, ietekme (nekā tā būtu, īstenojot kādu (vai visas) no funkcionālajā zonā *Lauku zeme (L)* noteiktajiem izmantošanas veidiem. Līdz ar to – nav pamatoti Vides pārskatā nonākt pie secinājuma (kā tas izriet no Vides pārskata šobrīd), ka Lokālplānojuma neīstenošanas gadījumā ietekme uz vidi, tai skaitā iedzīvotāju dzīves kvalitāti, būtu negatīvāka (būtiski negatīva) par ietekmi Lokālplānojuma īstenošanai. Pie šāda secinājuma, iespējams, varētu būt pamatoti nonākt tikai gadījumā, ja Lokālplānojuma teritorijas TIAN tiek pārskatīti.
- 1.4.5. Biroja vērtējumā gan Vides pārskats, gan pats plānošanas dokuments kvalitatīvi vairāk iegūtu, ja atbilstoši SIVN veikšanas jēgai un plānošanas dokumenta veidam (konkrētas teritorijas plānošana, zinot arī Projektā plānoto darbību īstenošanu) Vides pārskatā būtu vismaz priekšlikumu līmenī apsvērti un papildus vērtēti (caur to pamatoti) konkrēti TIAN nosakāmie izmantošanas veidi (vai to neiekļaušana TIAN). Konkrētajā gadījumā šī SIVN procedūras iespēja nav pilnvērtīgi izmantota.

1.4.6. Attiecīgi Birojs lūdz vietējo pašvaldību šī atzinuma 1.4. punktā ar apakšpunktiem ietvertos iebildums ņemt vērā.

2. Esošais vides stāvoklis, jo īpaši teritorijās, kuras plānošanas dokuments var būtiski ietekmēt, iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots.

2.1. Vides pārskata esošās situācijas raksturojumā sniegta Izstrādātājai pieejamā un papildus noskaidrotā informācija par Lokālplānojuma teritorijā pašreiz esošo stāvokli un juridisko statusu. Birojs secina, ka Lokālplānojuma SIVN izstrādē izmantota informācija, kas apkopota jau esošajos Madonas novada plānošanas dokumentos, kā arī izmantoti VSIA “*Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*”, Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP) un Valsts vides dienesta Madonas reģionālās pārvaldes (turpmāk – VVD Madonas RVP) dati.

2.2. Vides pārskatā ietverts Lokālplānojuma teritorijas vispārīgs raksturojums (klimats, reljefs, augsne, virszemes un pazemes ūdens, īsumā informācija par Natura 2000 teritoriju “*Vestiēna*”), tāpat sniegtas ziņas par apstākļiem, kas ietekmē gaisa kvalitāti, trokšņa līmeni, ūdens resursus un to kvalitāti, par atkritumiem un piesārņojumu, vides riskiem un riska objektiem, ainavisko kvalitāti.

2.3. Rezumējoši, - galvenajos ietekmes aspektos Vides pārskatā secināts, ka:

2.3.1. Lokālplānojuma teritorija dienvidu un rietumu daļā robežojas ar Sauleskalna ciemu un tajā esošo *Rūpnieciskās apbūves teritoriju (R)*, bet ziemeļu un austrumu daļā – ar meža zemi.

2.3.2. Lokālplānojuma teritorija pašlaik ir neapbūvēta, aizaugusi ar krūmājiem, ar izmainītu, nelīdzenu reljefu, vietām piesārņota ar atkritumiem, tādējādi tā noteikta kā *degradēta teritorija* ar zemu ainavisko kvalitāti, kurā saimnieciskā darbība nenotiek. Lokālplānojuma teritoriju pa kontūru ierobežo ar caurtekām savstarpēji savienoti 3 meliorācijas grāvji (~ 4-5 m dziļi), kas ir ar seklu, stāvošu ūdeni. Teritoriju ziemeļu un austrumu daļā šķērso 20 kV gaisvadu elektrolīnija. Tuvākais valsts autoceļš (*P37 Pļaviņas–Madona–Gulbene*) atrodas ~ 400 m uz dienvidiem no Lokālplānojuma teritorijas.

2.3.3. Tuvākās dzīvojamās mājas atrodas Aronas ielā ~ 200 m attālumā no Lokālplānojuma teritorijas. No dzīvojamo māju puses esošo ražošanas teritoriju atdala vienstāvu ēkas (autotransporta garāžas) un zaļā zona ar Sauleskalna ielu.

2.3.4. Lokālplānojuma teritorija atrodas Natura 2000 teritorijā “*Vestiēna*”. Vides pārskatā, atsaucoties uz minētajai teritorijai izstrādātu dabas aizsardzības plānu, secināts, ka konkrētā vieta atrodas urbanizācijas ietekmes areālā. No Vides pārskata un dabas datu pārvaldības sistēmā “*Ozols*” atspoguļotās informācijas secināms, ka tuvākās īpaši aizsargājamās dabas vērtības Natura 2000 teritorijā “*Vestiēna*” ir neliels meža fragments Īpašuma centrālajā daļā, kas atbilst Eiropas Savienības prioritāri aizsargājamam meža biotopam – *Purvaini meži* (91D0). Šī biotopa platības ieskauj mežs, kas neatbilst īpaši aizsargājama biotopa kritērijiem. Attālums no Lokālplānojuma teritorijas robežas līdz biotopam *Purvaini meži* (91D0) ir ~ 250 m.

2.3.5. Lokālplānojuma teritorijā nav īpaši aizsargājamu biotopu, sugu dzīvotnes, aizsargājumu dižkoki vai mikroliegumi. Tuvākie dabas pieminekļi ir valsts nozīmes aizsargājamie koki (~ 0,14 km attālumā uz rietumiem un 0,44 km attālumā uz dienvidrietumiem no Lokālplānojuma teritorijas, tuvākie mikroliegumi atrodas ~ 2 km un lielākā attālumā. Valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis “*Aronas pilskalns*” un “*Brencēnu senkapi*” Aronas upes labajā krastā (~ 0,9 km attālumā uz austrumiem no Lokālplānojuma teritorijas).

- 2.3.6. Lokālpilnvarojuma teritorijā nenotiek saimnieciskā darbība. Blakus esošajā Sauleskalna rūpnieciskajā zonā darbojas koģenerācijas stacija SIA “*Betula PREMIUM*” un kokapstrādes uzņēmums SIA “*Baltic Block*” (palešu bloku ražotne). ~ 0,3 km uz dienvidiem no Lokālpilnvarojuma teritorijas atrodas degvielas uzpildes stacija. Minētajiem uzņēmumiem izsniegtas B kategorijas atļaujas piesārņojošo darbību veikšanai. Novērtēts, ka SIA “*Baltic Block*” palešu bloku ražotnē saskaņā faktiskās emisijas 2018. gadā bijušas tuvu piesārņojošās darbības atļaujā noteiktajam emisiju limitam. Atbilstoši Vides pārskatā norādītai informācijai, nozīmīgākās gaisu piesārņojošo vielu emisijas ir izkliedētās daļiņas (PM), oglekļa oksīds un slāpekļa oksīds, bet SIA “*Baltic Block*” darbības rezultātā arī formaldehīna emisijas, gaistošo organisko savienojumu (GOS) emisijas. Secināts, ka valdošo rietumu vēju virziens nodrošina *Rūpnieciskās apbūves teritorijas* piesārņojošo vielu izplatību virzienā no ciema dzīvojamās apbūves.
- 2.3.7. Mobilo avotu emisijas Lokālpilnvarojuma teritorijā un tai pieguļošajās teritorijās veido tranzīta un vietējais autotransports. Nozīmīgākais transporta koridors, kas iet gar Sauleskalna ciema dienvidu malu, ir P37 autoceļš *Pļaviņas-Madona-Gulbene*. Vides pārskatā norādīts uz nepietiekošiem datiem par satiksmes intensitāti pie Sauleskalna, bet, tā kā ciemā ir salīdzinoši neliela auto transporta intensitāte, tiek pieņemts, ka to radītais piesārņojums būtiski neietekmē gaisa kvalitāti Lokālpilnvarojuma teritorijā un tai pieguļošajās teritorijās.
- 2.3.8. Secināts, ka galvenie vides trokšņa avoti Lokālpilnvarojuma teritorijā un tai pieguļošajās teritorijās ir uzņēmumu ārpustelpu stacionārie trokšņa avoti, piemēram, ventilatori, uzņēmumu iekštelpu stacionārie trokšņa avoti caur atvērtiem logiem un durvīm vai citām atverēm uz āru, ārpustelpu mobilie trokšņa avoti uzņēmumu teritorijās (materiālu pārvietošana un pārkraušana, iebraucošā un izbraucošā transporta radītais trokšnis), autotransports. Savukārt transporta radītie trokšņa avoti ir valsts reģionālais autoceļš P37 *Pļaviņas-Madona-Gulbene* un Lokālpilnvarojumam tuvumā esošā Sauleskalna iela. Ņemot vērā to, ka trokšņa līmeņu mērījumi vai ietekmes aprēķini nav veikti, Vides pārskatā izteikts pieņēmums, ka trokšņu līmenis kopumā nepārsniedz ārējos normatīvajos aktos noteiktos robežlielumus.
- 2.3.9. Lokālpilnvarojuma teritorijai tuvākās ūdensteces ir *Aronas* upe (~ 0,9 km attālumā uz dienvidaustrumiem) un *Paugurīte* (~ 0,8 km attālumā uz dienvidiem un rietumiem).
- 2.3.10. Saskaņā ar novada Teritorijas plānojumu Lokālpilnvarojuma teritorijai nepastāv plūdu riska iespējamība. Lauksaimniecības zemes ziemeļrietumu virzienā no Sauleskalna ciema ir meliorētas. Līdzās Lokālpilnvarojuma teritorijai atrodas dīķis rūpniecības teritorijas ugunsdzēsības vajadzībām, bet pašā Lokālpilnvarojuma teritorijā atrodas 3 savstarpēji savienoti dziļi grāvji. Vides pārskatā norādīts, ka tie ir ar seklu, stāvošu ūdeni, bet gruntsūdens konstatēts ~3 - 4 m dziļumā. Lokālpilnvarojumā esošie grāvji nav attēloti meliorācijas kadastra informācijas sistēmā.
- 2.3.11. Pazemes ūdens plūsma lokāli vērsta uz novadgrāvjiem, bet tālāk uz *Aronas* upes ieleju.
- 2.3.12. Sauleskalna ciema centralizētās bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas (turpmāk - NAI) atrodas ~ 0,7 km attālumā uz dienvidiem no Lokālpilnvarojuma teritorijas. Novērtēts, ka NAI darbības stāvoklis ir apmierinošs, novadīto notekūdeņu kvalitāte atbilst normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. Pēc attīrīšanas notekūdeņi ieplūst meliorācijas grāvī un pēc 3,5 km – *Aronas* upē. No Vides pārskata izriet, ka esošajai rūpniecības teritorijai Sauleskalna ciema teritorijā ir pieslēgums centralizētajai sistēmā, bet Lokālpilnvarojuma teritorijā tāda pašlaik nav.
- 2.3.13. Ūdensapgādei Sauleskalna ciemā izmanto zem kvartāra nogulumiem iegūto pazemes ūdens horizontus, kuri kopumā ir aizsargāti no virszemes piesārņojuma, jo tos pārklāj

ūdeni vāji caurlaidīgi, mālaini nogulumu, kuru biežums ir vairāk nekā 10 m. Ciemā atsevišķām privātmājām nav pieslēgumi centralizētai ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmai, tiek izmantots pazemes ūdens no grodu akām, iedzītām spicēm vai sekliem urbumiem. Centralizētai ūdens ieguvei Sauleskalna ciemā izmanto 1 artēzisko urbumu, kas atrodas 1,75 km attālumā uz rietumiem no Lokālpilnojumā teritorijas. Netālu no Lokālpilnojumā esošajām dzīvojamām mājām un objektiem (rūpnīcām, piemēram, SIA "Baltci Block") ir nodrošināta centralizētā ūdensapgāde vai pieslēguma vietas, bet Lokālpilnojumā teritorijā nav ierīkots un neatrodas neviens ūdensapgādes avots.

2.3.14. Vides pārskatā konstatēts, ka esošie vides apstākļi neierobežo paredzētās darbības īstenošanu Lokālpilnojumā teritorijā un plānotās darbības rezultātā ir sagaidāma esošās degradētās teritorijas revitalizācija.

2.4. Novērtējis sniegto informāciju, Birojs secina, ka Vides pārskatā (4. nodaļa) ir iekļauta informācija par Lokālpilnojumā teritoriju, kas raksturo galvenos vides aspektus. Koncentrēti sniegta galvenā informācija un tā analizēta kontekstā ar Lokālpilnojumā teritoriju (nevis vispārināti un vispārīgi – novada Mērogā), kas SIVN uzdevuma ietvarē vērtējams pozitīvi. Tomēr saistībā ar esošās situācijas un esošā vides stāvokļa aprakstu un novērtējumu **Birojam ir arī atsevišķas piebildes:**

2.4.1. Saskaņā ar VSIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi" uzturēto Meliorācijas kadastra informācijas sistēmu Lokālpilnojumā teritorijā nav reģistrētas meliorācijas būves vai sistēmas (Vides pārskatā Lokālpilnojumā teritorijā esošo grāvju raksturojumam izmantoti dažādi jēdzieni: vietām minēts, ka tie ir grāvji, vietām – meliorācijas grāvji, citviet – neregistrēti (meliorācijas kadastra sistēmā neesoši) meliorācijas grāvji). Tomēr Vides pārskatā ir vietām pretrunīga informācija par teritorijas (un grāvju) hidroloģisko režīmu. Piemēram, Vides pārskata 28. lpp. norādīts, ka grāvjos konstatēts sekls, stāvošs ūdens 3-4 m dziļumā, bet Vides pārskata 16. lpp. minēts, ka grāvji ir sausi un nepilda savas funkcijas. Šādas pretrunas Birojs konstatē arī Lokālpilnojumā Paskaidrojuma rakstā, kur minēts, ka Lokālpilnojumā teritorijā ir grāvis, kas vēsturiski izveidots, mēģinot nosusināt teritoriju, tas liecina par augstu gruntsūdens līmeni un mitru teritoriju. Birojs pēc Lokālpilnojumā Paskaidrojuma rakstā esošajiem fotoattēliem konstatē, ka grāvis, kas šķērso Lokālpilnojumā teritoriju, ir ūdeņiem bagāts (Paskaidrojuma raksta 9. lpp.). Par Lokālpilnojumā teritoriju kā mitru vietu liecina arī fotoattēlos redzami mitrumu mīlošie augi, piemēram, vīgrieze (Paskaidrojuma raksta 8. lpp.). Pirmkārt, Vides pārskatā sniegtā informācija nevar būt pretrunā ar Lokālpilnojumā Paskaidrojuma rakstā esošo informāciju un faktisko situāciju, līdz ar to Vides pārskatā jāveic labojumi. Otrkārt, šādas informācijas precizēšana un vērtēšana nav pašmērķis, bet kalpo par pamatu plānošanas procesā tālāk pieņemamiem lēmumiem – risinājumiem, kas īstenojami, lai Lokālpilnojumā īstenošanas rezultātā neradītu kaitējumu apkārtnes teritorijām, neizsauktu to pārmitrināšanos, būtiski nepārveidotu hidroloģisko režīmu. Risinājumi šajā kontekstā Vides pārskatā aplūkoti neviennozīmīgi. Biroja ieskatā ir pamats Vides pārskata precizēšanai, ja nepieciešams nosakot papildus prasības arī Lokālpilnojumā TIAN.

2.4.2. Attiecībā uz lietusūdeņu savākšanas risinājumiem Vides pārskatā norādīts, ka tie tiks izvērtēti projektēšanas laikā. Vides pārskata 12. lpp. norādīts, ka Lokālpilnojumā teritorijā nav iespējams pieslēgties Sauleskalna ciema centralizētajai ūdens un kanalizācijas sistēmai, līdz ar to Lokālpilnojumā risinājums paredz ierīkot lokālās ūdensapgādes, lietus sadzīves notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēmu. Savukārt Vides pārskata 54. lpp. minēts: "Industriālajā zonā (kas atrodas blakus Lokālpilnojumā teritorijai) ūdensapgādei un kanalizācijas novadīšanai paredzēts pieslēgums pie pašvaldības centralizētajiem ūdensapgādes un kanalizācijas tīkliem, bet Lokālpilnojumā teritorijai šādi inženiertīkli nav paredzēti (pieslēgums nav

ekonomiski pamatojams), nav nepieciešams”. Papildus Vides pārskatā ir norādīts, ka gadījumā, ja tiks mainīta sākotnējā Lokālplānojuma iecere, pastāv pieslēguma izveides iespējas pie centralizētās ūdensvada un kanalizācijas sistēmas. No minētā Birojs konstatē, ka pašreizējais vērtējums Vides pārskatā veikts situācijai, ka Lokālplānojuma teritorijā būs tikai uzglabāšanas laukums, nepietiekami ievērtējot lietusūdeņu savākšanas un novadīšanas nosacījumus. Tas nonāk pretrunā Lokālplānojuma TIAN 3. nodaļas 3.2. apakšnodaļas 4. punkta nosacījumiem, kur attiecībā uz inženiertehniskās apgādes tīkliem un objektiem noteikta prasība: “4.2. *Nepieļaut neattīrītu lietus un sniega kušanas ūdeņu nokļūšanu teritorijā esošajā ūdens notekgrāvī un blakus esošos īpašumos*” (jautājums ar Vides pārskatu netiek pienācīgi risināts). Vienlaikus pozitīvi vērtējams, ka TIAN 3. nodaļas 3.2. apakšnodaļas 4.2. apakšpunkts viennozīmīgi noregulē “4.1. *Rūpnieciskās ražošanas un sadzīves notekūdeņus pieslēgt Sauleskalna ciema centralizētajai kanalizācijas sistēmai to tālākai attīrīšanai ciema notekūdeņu attīrīšanas iekārtās*”, attiecīgi citādā risinājumā (neatkarīgi no Vides pārskatā secinātā) Lokālplānojuma teritorijas attīstība nebūs iespējama. Tomēr Birojs aicina papildināt Vides pārskatu, un saskanīgi tajā atspoguļot informāciju, jo tajā ir arī secinājums (attiecībā uz Lokālplānojuma teritoriju): “*ja būs nepieciešams, meklēs risinājumus lokālai ūdensapgādei un notekūdeņu, tai skaitā, lietus notekūdeņu apsaimniekošanas sistēmai*”. Vides pārskats un tajā ietvertie secinājumi nevar būt pretrunā Lokālplānojuma risinājumiem, kuri Lokālplānojuma TIAN noteikti pamatoti.

3. Ar plānošanas dokumentu saistītās būtiskās ietekmes uz vidi un risinājumi ietekmju mazināšanai. Alternatīvu izvērtējums.

3.1. Vides pārskata 9. nodaļā identificētas ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas, tā īstenošanas būtiskākās ietekmes uz vidi, noteiktas negatīvās, pozitīvās, ilgtermiņa, īstermiņa, tiešās, netiešās un summārās ietekmes. Kā tiešās, negatīvas un ilglaicīgas ietekmes novērtētas – transporta un ražošanas radītais troksnis un gaisa piesārņojums, tai skaitā smakas, nokrišņu un lietus ūdeņu noteces, kā arī ķīmisko vielu un bīstamo atkritumu ietekme uz gruntsūdeņiem. Izstrādātāja identificē arī summārās ietekmes Lokālplānojuma teritorijai blakus esošajā teritorijā attiecībā uz gaisa kvalitāti, trokšņa līmeni un ainavisko kvalitāti. Kā tieša pozitīva ilgtermiņa ietekme noteikta ainaviskās kvalitātes uzlabošana (degradētās teritorijas un ainavas sakārtošana), kā arī ciema un apkārtējās teritorijas sociālekonomiskā attīstība.

3.2. Vides pārskata 10. nodaļā tiek salīdzināts iespējamo ietekmju uz vidi būtiskums un nozīmīgums izskatītajiem Lokālplānojuma attīstības scenārijiem, salīdzinot Lokālplānojuma īstenošanu ar kādu no esošās situācijas attīstības scenārijiem, salīdzināta ietekme šādiem vides aspektiem: gaisa kvalitāte, virszemes ūdens kvalitāte, grunts kvalitāte, gruntsūdens kvalitāte, ietekme uz Natura 2000 teritoriju, troksnis, ainava. Kā būtiskākās tiek vērtētas negatīvās ietekmes uz grunts un gruntsūdeņu kvalitāti, turpretī kā būtiskākās pozitīvās tiek vērtētas ietekmes uz ainavu. Ietekmju salīdzināšanas rezultātā Vides pārskata autori nonāk pie, Biroja ieskatā, nepamatota secinājuma, ka Lokālplānojuma īstenošana būs ar mazāko ietekmi uz vidi. Savus argumentus saistībā ar šo novērtējumu Birojs ir jau sniedzis atzinuma 1.4. punktā ar apakšpunktiem, kā arī papildus uz tiem norāda tālāk šajā atzinumā.

3.3. Attiecībā uz Vides pārskatā ietverto ietekmju novērtējumu (arī vides problēmu un risinājumu izvērtējumu), Birojam ir sekojošas piebildes:

3.3.1. Ietekmju vērtējums veikts, uzmanību veltot galvenajiem ietekmes aspektiem, izsvērts, vai ietekmes varētu būt ilgtermiņa, cik būtiskas tās varētu būt, ar kādiem risinājumiem mazināmas. Šādā kontekstā Vides pārskats gatavots pārdomāti. Tomēr Birojam ir arī vairākas piebildes par uzlabojumiem, kas veicami saskaņā ar Novērtējuma likuma 23. pieci prim panta sestās daļas prasībām.

- 3.3.2. Vides pārskatā ietekmju novērtējums veikts un secinājumi par tās būtiskumu izdarīti, summējot negatīvo ietekmju skaitlisko novērtējumu ar pozitīvo, kas nepietiekami objektīvi atspoguļo katra scenārija gadījumā sagaidāmo ietekmi, jo katrs no ietekmes aspektiem ir svarīgs (tā būtiskumu nemazina pozitīva ietekme citā aspektā). Vienlaikus arī pats novērtējums, Biroja ieskatā, vairākos aspektos nav objektīvs un pamatots, jo lielā daļā ietekmes scenārijiem, kad Lokālpilnojumam netiek īstenots, novērtētas negatīvāk (salīdzinājumā ar Lokālpilnojumam īstenošanu). Tā, piemēram, norādīts, ka ietekme uz virszemes ūdens kvalitāti Lokālpilnojumam īstenošanas gadījumā būtu "0" (nav ietekmes), pamatojot ar to, ka ietekme atkarīga no konkrētas plānotās saimnieciskās darbības, savukārt scenārijā, kad Lokālpilnojumam teritorijas attīstība nenotiek vispār, ietekme vērtēta kā negatīva, un arī teritorijai attīstoties, vecot tajā kādu no darbībām, kas Teritorijas plānojumā pašlaik atļauta funkcionālajā zonā *Lauku zeme (L)*, ietekme tiek vērtēta kā negatīva vai "0". Nedaudz atšķirīga, bet salīdzināma pieeja izmantota, vērtējot arī citus ietekmes aspektus. Ņemot vērā to, ka ar Lokālpilnojumam teritorijā iecerēts atļaut gan smagās un vieglās rūpniecības objektus, gan ar atkritumu, arī bīstamo, pārstrādi saistītus objektus – izdarītie secinājumi, ja netiek grozīti TIAN, nav objektīvi. Paredzams, ka ražošanas attīstības rezultātā, t.sk. infrastruktūras izbūves rezultātā, palielināsies slodze uz vidi – galvenokārt var palielināties gaisa un trokšņa piesārņojums. Birojs vērs uzmanību tam, ka – atkarībā no plānotajām ražotnēm un izvēlētajiem risinājumiem – iespējama arī smaku rašanās, kā arī iespējama ietekme uz virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti, augsni, grunti.
- 3.3.3. Birojs konstatē, ka Lokālpilnojumam TIAN teritorijas galvenajos izmantošanas veidos ir pieļaujama arī tāda teritorijas turpmākā izmantošana (piemēram, atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve, lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve, smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve, kā arī vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve), kas var radīt būtisku ietekmi uz vidi. Šādu iespējamo teritorijas izmantošanu veidu ietekmes Vides pārskatā vērtētas tikai vispārīgi. Piemēram, saistībā ar ietekmes uz gaisa kvalitāti un smaku novērtējumu Vides pārskatā izdarīts pieņēmums, ka, lai mazinātu ražošanas procesā izmantoto izejvielu radīto smaku piesārņojumu, tehnoloģiskajā procesā plānots izmantot izejvielas ar mazāk gaistošo organisko savienojumu saturu, pēc nepieciešamības aprīkojot ventilācijas sistēmas ar gaisa attīrīšanas filtriem. Ievērojot to, ka šāda prasība neizriet no TIAN, tas uzskatāmas vienīgi par Vides pārskata autoru pieņēmumu, jo īpaši gadījumā, ja Lokālpilnojumam teritorijā tiktu attīstītas citas TIAN 4.6.1.2. punktā uzskaitītās atļautās izmantošanas (nevis tikai pašlaik blakus teritorijā esošās). Izstrādājot Lokālpilnojumam, jāņem vērā, ka pastāv varbūtība, ka pašreizējā (plānotajiem zināmā) iecere netiek īstenota, tāpēc izvērtējumam būtu jābūt koncentrētam tieši uz pamatojumu, kādus izmantošanas veidus (un kādēļ) attiecīgajā teritorijā iekļaut vai neiekļaut. Biroja ieskatā Vides pārskats būtu papildināms, izvērtējot Lokālpilnojumam TIAN pieļaujamos iespējamajos teritorijas izmantošanas veidus, vai arī būtu nepieciešams veikt izmaiņas Lokālpilnojumam TIAN noteiktajos teritorijas izmantošanas veidos.
- 3.3.4. No Vides pārskata izriet vērtējums, ka Lokālpilnojumam īstenošanai nebūs negatīva ietekme uz Natura 2000 teritoriju "*Vestiēna*", tomēr Vides pārskatā iztrūkst argumentu un pamatojuma ietekmes iespējamības pilnīgai izslēgšanai, ņemot vērā daudzveidīgos izmantošanas veidus, kādus Lokālpilnojumam teritorijai ar TIAN paredzēts noteikt. Birojs jau iepriekš norādījis, ka izvērtējumu būtu nepieciešams papildināt, apsverot, vai TIAN nosacījumi nav sašaurināmi. Birojs secina, ka galvenie argumenti, vērtējot ietekmi uz Natura 2000 teritoriju "*Vestiēna*", saistīti ar to, kā Lokālpilnojumam īstenošana varētu ietekmēt tās ainavu (jo pēc īpaši aizsargājamās dabas teritorijas kategorijas tas ir ainavu aizsardzības apvidus). Tomēr Natura 2000 kontekstā

vērtējumam jābūt fokusētam uz tām dabas vērtībām, kuru aizsardzībai tā iekļauta Eiropas Savienības teritoriju tīklā – sugām un biotopiem. Tiešas un netiešas ietekmes var radīt gan gaisa piesārņojums, gan hidroloģiskā režīma izmaiņas, kas Lokālplānojuma kontekstā (vismaz lokāli) var tikt izsauktas (jo īpaši tādēļ, ka nav izstrādāti risinājumi Lokālplānojuma teritorijā esošo grāvju turpmākai izmantošanai, iespējamai pārbūvei, piemēram, ūdeņu novadīšanai apkārt Lokālplānojuma robežām). Tādēļ izvērtējums, jo īpaši, ja netiek mainīti TIAN risinājumi, būtu jāpapildina, kā minimums sniedzot pamatojumu, kādēļ nav sagaidāma tieša vai netieša ietekme uz Natura 2000 teritorijā “*Vestiēna*” esošajām aizsargājamām dabas vērtībām, tās Vides pārskatā arī identificējot (piemēram, tuvākais biotops atrodas tikai ~250 m attālumā).

3.3.5. Vides pārskatā izteikts pieņēmums, ka būtisks autotransporta kustības intensitātes pieaugums un vides trokšņa normatīvu pārsniegums nav sagaidāms. Birojs norāda, ka šīs prognozes īstenošanās būs lielā mērā atkarīga no tā, kādi izmantošanas veidi un kādā intensitātē pēc Lokālplānojuma apstiprināšanas pilnveidotajā industriālajā teritorijā tiks veikti. Daļēji vides trokšņa jautājumu varētu risināt viena no attīstības komponentēm, kas Lokālplānojuma dokumentācijā norādīta kā Projekta sastāvdaļa, proti – skaņas samazinošu aizsargsienu izveide Sauleskalna ielā starp SIA “*Baltic Block*” ražotni. Biroja ieskatā būtu pamatoti izsvērt, vai TIAN nav iekļaujamās prasības vides trokšņa novērtējuma veikšanai jaunas būvniecības gadījumā. Saistībā ar trokšņa ietekmi Birojs secina, ka Vides pārskatā (arī pie risinājumiem ietekmes mazināšanai) norādīti vairāki pieņēmumi, piemēram, ka transportlīdzekļiem pārvietojoties pa industriālā uzņēmumu teritoriju ir noteikts samazināts ātrums (~10 km/h), lai neradītu papildus trokšņa traucējumus. Izejmateriālu piegāde, kā arī gatavās produkcijas nosūtīšana un pārkraušana vakara un nakts stundās nav paredzēta. Tādējādi Izstrādātājas vērtējumā transporta radītais troksnis nepārsniegs pieļaujamās robežvērtības. Neviena no minētajām prasībām nav nostiprināta izstrādāto TIAN attiecīgajās apakšnodalās.

3.3.6. Vides pārskatā minēts, ka zemes izmantošanas veida maiņai būs nepieciešams veikt teritorijas sagatavošanu: zemes virsmas planēšanu, ja nepieciešams – vājo grunšu (kūdras u.c.) izņemšanu, kā arī minēts, ka Lokālplānojuma teritorija tiks pārklāta ar ūdens necaurlaidīgu segumu. Vienlaikus Vides pārskatā nav vērtēts (un risināts), kā šīs darbības ietekmēs Lokālplānojuma un apkārtējās teritorijas hidroloģisko režīmu, ņemot vērā teritorijā esošos meliorācijas grāvjus. Ar Lokālplānojuma risinājumiem būtu jāizvērtē Lokālplānojuma teritorijā esošo meliorācijas grāvju saglabāšana vai arī nepieciešamības gadījumā – jaunas meliorācijas sistēmas izbūves vai esošās sistēmas pārbūves nodrošināšana, lai nepieļautu apkārtējo teritoriju hidroloģiskā režīma izmaiņas/pasliktināšanos, kā arī lai neietekmētu aizsargājamā meža biotopa *Purvaini meži* (91D0) labvēlīgas pastāvēšanas statusu.

4. Risinājumi iespējamās ietekmes uz vidi mazināšanai

4.1. Birojs secina, ka Lokālplānojumā ir iestrādāti vairāki risinājumi ietekmes samazināšanai vai novēršanai. Daļa no risinājumiem attiecas uz plānoto Projektu (netieši saistīti ar Lokālplānojuma teritoriju), bet to vērtēšana kopskatā ir konkrētajam gadījumam atbilstīga un pamatota. Šādu risinājumu vidū:

4.1.2. Projekta ietvaros paredzēts veikt Kārļa un Sauleskalna ielas (kas ir piekļuves ielas Lokālplānojuma teritorijai) pārbūvi (0,748 km), tāpat paredzēts veikt Projekta teritorijas labiekārtošanu, uzbūvēt aizsargsienas, apgaismojumu. Sauleskalna ielā starp SIA “*Baltic Block*” ražotni un Sauleskalna ielu paredzēta skaņas izplatību samazinošas aizsargsienas izbūve. Vides pārskata autoru vērtējumā šāds risinājums var mazināt arī koka putekļu izplatību blakus esošo dzīvojamo māju teritorijā.

- 4.1.3. Vērtēti divi transporta plūsmas risinājumi uz industriālā parka teritoriju, t.sk., Lokālpilnplānojuma teritoriju, secinot, ka iespējams transporta plūsmu sadalīt tā, lai netraucētu satiksmes drošībai pie dzīvojamās apbūves un lai nepārsniegtu trokšņa maksimāli pieļaujamās normas. Viens no risinājumiem ir novirzīt autotransporta plūsmu pa Sauleskalna ielu gar *Publiskās apbūves teritoriju (P)* un *Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritoriju (DMz)*, tomēr tādā gadījumā transports radītu papildu slodzi (emisijas gaisā, troksni, satiksmes drošības riskus) šajās teritorijās. Otrs risinājums, ko iesaka arī Izstrādātāja, jo neradīs papildu ietekmi iedzīvotājiem dzīvojamās apbūves teritorijās, ir novirzīt autotransporta plūsmu pa Kārļa ielu uz industriālā parka teritoriju. No Vides pārskata izriet, ka Lokālpilnplānojuma teritorijai nav plānots jauns piebraucamais ceļš, jo paredzēts izmantot esošo piebraucamo ceļu un/vai ceļu caur industriālo zonu.
- 4.1.4. Grunts un gruntsūdeņu kvalitātes saglabāšanai Izstrādātāja iesaka norakt vājo grunti, attiecīgi to nomainot grunti, kam ir labākas fizikālās īpašības. Piegulošo dabisko teritoriju pasargāšanai no piesārņojuma un gruntsūdeņu kvalitātes saglabāšanai ieteicama jaunās ražošanas teritorijas pārklāšana ar ūdeni necaurļaidīgu segumu (cieto segumu), kā arī nokrišņu ūdeņu savākšana no laukuma un to attīrīšana (nepieciešama kanalizācijas, tai skaitā lietus ūdeņu sistēmas izveide lokāli vai pieslēdzot to centralizētajiem kanalizācijas tīkliem).
- 4.1.5. Izstrādātāja iesaka gaisa piesārņojumu novērst, stacionāros emisiju avotus aprīkojot ar gaisa filtriem, izveidojot cieto segumu pievadceļiem, kā arī atkritumus uzglabāt slēgtos konteineros. Savukārt, lai nerastos smakas no izejvielu izmantošanas perspektīvajos ražošanas uzņēmumos, jāizmanto izejvielas ar mazāk gaistošu organisko savienojumu saturu un pēc nepieciešamības jāaprīko ventilācijas sistēmas ar gaisa attīrīšanas filtriem.
- 4.1.6. Izstrādātāja iesaka Lokālpilnplānojuma teritorijai izveidot preventīvo pasākumu risinājumus avārijas noplūdes novēršanai un rīcības plānu to potenciālo seku likvidēšanai, kā arī nodrošināt ugunsdrošības pasākumu risinājumus un pieejamību ūdenim (hidranti, atklātas ūdenstilpnes).
- 4.2. Saistībā ar Vides pārskatā ietvertajiem vides problēmu risinājumiem un ieteikumiem, Birojs secina, ka Lokālpilnplānojuma TIAN kopumā neparedz īpašas prasības un regulējumu vides jautājumam, tai skaitā vides risku pārvaldībai, attiecīgi pašvaldībai pirms plānošanas dokumenta apstiprināšanas Vides pārskats jāņem vērā, jo tādām nolūkam tas SIVN ietvaros izstrādāts.
- 4.3. Birojs tāpat piekrīt Izstrādātājas ieteikumam pašvaldībai izvērtēt nepieciešamību Lokālpilnplānojuma teritoriju iekļaut Sauleskalna ciema teritorijā, izstrādājot jaunu Madonas novada teritorijas plānojumu vai veicot grozījumus spēkā esošajā Teritorijas plānojumā, tādējādi Sauleskalna ciema robežā iekļaujot industriālo zonu kā vienotu veselumu. Birojs vērš uzmanību arī tam, ka tādā gadījumā pašvaldībai jāievēro Noteikumu Nr. 240 61. punktā noteiktās prasības attiecībā uz ciemu teritoriju paplašināšanu.

5. Iespējamie kompensēšanas pasākumi

Atbilstoši Vides pārskatam nav identificētas tādas nelabvēlīgas ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamām dabas teritorijām (*Natura 2000*), to ekoloģiskajām funkcijām, integritāti un aizsardzības mērķiem, kas būtu pamats likuma "*Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām*" 43. panta sestās un septītās daļas piemērošanai. Šis vērtējums būtu aktualizējams, ņemot vērā Vides pārskatā veicamos papildinājumus.

6. Plānošanas dokumenta iespējamās būtiskās pārrobežu ietekmes izvērtējums.

Ņemot vērā Lokālpilnplānojuma teritorijas novietojumu un plānotās attīstības tendences, Vides

pārskatā konstatēts, ka Lokālplānojuma īstenošanai nav sagaidāma pārrobežu ietekme.

7. Paredzētie pasākumi monitoringa nodrošināšanai

Vides pārskatā Izstrādātāja sniegusi ieteikumus sasaistē ar Lokālplānojuma tuvumā esošajiem uzņēmumiem (piemēram, koka palešu bloku ražotni, koģenerācijas staciju) monitoringa ziņojumā iekļaut šādus vides aspektus: 1) gaisa kvalitāte (formaldehīns, PM₁₀, PM_{2,5}), 2) smakas, 3) virszemes un gruntsūdeņu kvalitāte, 4) atkritumu apsaimniekošana, 5) trokšņa līmenis un 5) aizsargājamās dabas teritorijas. Biroja ieskatā monitoringa ziņojumā rekomendējams paredzēt tādas monitoringa parametra rādītājus, kas tieši raksturo konkrētus ūdens kvalitātes rādītājus, pēc kuriem varētu spriest par virszemes ūdeņu ķīmiskā un ekoloģiskā stāvokļa izmaiņām saistībā ar izraudzīto notekūdeņu (lietus, sadzīves un rūpniecības) apsaimniekošanas risinājumu.

II. Vides pārskata sabiedriskā apspriešana

Teritorijas plānojuma grozījumu un SIVN Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana veikta atbilstoši Noteikumu Nr. 157 V nodaļā noteiktajam. Plānošanas dokumenta un Vides pārskata sagatavošanas ietvaros sabiedrībai (iedzīvotājiem, sabiedriskajām organizācijām un institūcijām u.c.) ir bijusi iespēja izteikt savu viedokli sabiedriskās apspriešanas laikā no 2019. gada 14. novembra līdz 2019. gada 13. decembrim. Paziņojums par publiskās apspriešanas termiņiem un iespējām piedalīties apspriešanā, uzsākot publisko apspriešanu, ievietots Madonas novada tīmekļa vietnē www.madona.lv, Biroja tīmekļa vietnē <http://www.vpvb.gov.lv>, kā arī novada informatīvā ziņojuma "*Madonas novada vēstis*" decembra izdevumā. Sabiedriskās apspriešanas sanāksme notika Madonas novada pašvaldības ēkā 2019. gada 4. decembrī plkst. 11:00. Vides pārskatā aprakstīta Lokālplānojuma un Vides pārskata sabiedriskās apspriešanas gaita. Sabiedriskās apspriešanas procesā konstatētas nepilnības saistībā publikāciju laikrakstā, sabiedriskā apspriešana uzsākās 2019. gada 14. novembrī, bet novada informatīvajā ziņojumā "*Madonas novada vēstnesis*" informācija par publisko apspriešanu ievietota tikai decembra numurā. Tomēr tie nav vienīgie sabiedrības informēšanas līdzekļi, turklāt sabiedriskā apspriešana turpinājās arī decembrī, tādēļ nepilnības Birojs nav kvalificējis kā tik būtiskas, lai būtu pamats kopumā veikt atkārtotu prasību izpildi.

Vides pārskata sagatavošanas laikā notikušas konsultācijas ar VVD Madonas RVP, DAP, Veselības inspekciju, Valsts meža dienesta Centrālvidzemes virsmežniecību, VSIA "*Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi*" u.c. institūcijām. Konsultācijas ar kompetentajām institūcijām tikušas uzsāktas laicīgi, institūcijām un sabiedrībai tikusi dota iespēja izteikt savu viedokli par plānošanas dokumentu un Vides pārskatu.

DAP, Veselības inspekcijai, Valsts meža dienesta Centrālvidzemes virsmežniecībai, VSIA "*Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi*" nav iebildumu par plānošanas dokumenta projekta risinājumiem un Vides pārskata secinājumiem. No VVD Madonas RVP saņemti komentāri un rekomendācijas saistībā ar Lokālplānojumā iekļautajiem risinājumiem un Vides pārskatu. Detalizēts institūciju atzinumu un sabiedrības priekšlikumu apkopojums ietverts Vides pārskata 2. nodaļas 3. tabulā "*Saņemto atzinumu un rekomendāciju apkopojums*". Birojs secina, ka Vides pārskatā sabiedriskās apspriešanas laikā sniegtie ieteikumi un konsultāciju rezultāti kopumā ir ņemti vērā, pilnveidojot plānošanas dokumentu, tomēr nav ņemtas vērā visas VVD Madonas RVP rekomendācijas saistībā ar TIAN papildināšanu.

Izvērtētā dokumentācija:

Lokālplānojuma projekts un tā Vides pārskats.

Piemērotās tiesību normas:

1. Novērtējuma likuma I, V¹ nodaļa.
2. Aizsargjoslu likuma III, V, VI nodaļa.

3. Sugu un biotopu aizsardzības likuma 7. pants.
4. Ūdens apsaimniekošanas likuma 11. pants.
5. Teritorijas attīstības plānošanas likuma 5. pants.
6. Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” III, IV, V, VI, VII, VIII daļa.
7. Ministru kabineta 2013. gada 30. maija noteikumi Nr. 240 “Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” 8. pants.
8. Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumi Nr. 628 “Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”.
9. Ministru kabineta 1999. gada 23. februāra noteikumi Nr. 69 “Noteikumi par aizsargājamo ainavu apvidiem”.
10. Ministru kabineta 2014. gada 24. janvāra noteikumi Nr. 16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība”.

Biroja viedoklis:

Atbilstoši Novērtējuma likuma 23.⁵ panta 6.un 7.daļas prasībām Birojs konstatē, ka:

- 1. Lokālplānojuma Vides pārskats kopumā izstrādāts, ievērojot Novērtējuma likuma un Noteikumu Nr. 157 prasības, tomēr atbilstoši šajā atzinumā norādītajam (1.4., 2.3., 3.3. punkti ar apakšpunktiem, 4.2. un 4.3. punkts, 5. un 7. punkts) tajā veicami papildinājumi. Pilnveidojot pašu Lokālplānojumu, ņemami vērā Vides pārskatā izteiktie priekšlikumi.**
- 2. Lai konstatētu Lokālplānojuma īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, Madonas novada pašvaldībai, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus, atkarībā no Lokālplānojumā paredzēto risinājumu uzsākšanas laika, vismaz vienu reizi plānošanas periodā (2025. gadā vai salāgojot ar nākošajā plānošanas perioda teritorijas plānojuma monitoringa ziņojuma termiņiem) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) Birojā. Vadoties no labas pārvaldības prakses un lietderības apsvērumiem, Birojs rekomendē pašvaldībai izvērtēt iespējas šo monitoringa ziņojumu apvienot ar plašākas apkārtnes teritorijas plānošanas monitoringu.**

Tāpat vēršam uzmanību, ka Madonas novada pašvaldībai atbilstoši Noteikumu Nr. 157 27. punktā noteiktajam jā sagatavo informatīvais ziņojums par to, kā plānošanas dokumentā integrēti vides apsvērumi, kā ņemts vērā Vides pārskats, Biroja atzinums un sabiedriskās apspriešanas rezultāti, jāsniedz izvēlētajā risinājuma pamatojums un jānorāda pasākumi ietekmes monitoringam. Tāpat jā sagatavo un atbilstoši Noteikumu Nr. 157 28. un 29. punktā noteiktajam jāpublicē paziņojums par plānošanas dokumenta pieņemšanu.

Biroja direktora p.i.,
Ditektora vietniece,
Piesārņojuma novērtēšanas daļas vadītāja (paraksts*)

I.Kramzaka

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu